

ARMOEDE IN NEDERLAND

DE WATERDRAGERS VAN KERKRADE

Het klinkt als een open deur: water is een mensenrecht en een primaire levensbehoefte. Maar anno 2014 is drinkwater in Nederland niet zo vanzelfsprekend meer. In een groeiend aantal huishoudens wordt met jerrycans gesjouwd.

JE ZIET ZE NIET, maar ze zijn er wel. Mensen die met jerrycans en flessen naar burens, familie of vrienden gaan om water te halen. Misschien doen ze het wel 's nachts, of 's morgens in alle vroegte. In het Limburgse Kerkrade komen ruim zeventig gezinnen zo aan hun water. Omdat bij hen het water is afgesloten door de Waterleidingmaatschappij Limburg (WML). Ze praten er liever niet over, schamen zich, voelen zich vernederd. 'Daarnaast zijn velen niet eens bereikbaar, omdat ze geen telefoon of e-mail meer hebben', zegt Ernst Peters, SP-afdelingsvoorzitter in Kerkrade. De afdeling plaatste onlangs een oproep om zich bij de partij te melden, als het water was afgesloten. Tal van mensen meldden zich. Een paar reacties.

'Ik zit al bijna vijf maanden zonder water en ze willen me niet meer aansluiten. Dit terwijl ik bij de Kredietbank ben voor budgethulp en schuldhulpverlening heb.'

'Mijn water is sinds vorig jaar november afgesloten. Een betalingsregeling wilden ze (WML -red.) niet treffen. Dus ik ben

me sinds die tijd aan het behelpen met flessen en kanisters.'

'Vandaag afgesloten van water. Wij zitten met een kindje van tien jaar dat naar school moet.'

Ernst Peters: 'Schrijnende verhalen krijgen we te horen. Hoe kun je menswaardig leven zonder water? Zonder drinkwater uit de kraan, zonder het toilet te kunnen doorspoelen, zonder je te kunnen douchen, zonder de was te kunnen doen?' En dan is er het totale sociale isolement. 'Dat deze mensen aangeven absoluut geen persoonlijk contact te willen, vind ik ook schrijnend', zegt Peters. De SP-fractie in de gemeenteraad trok aan de bel, maar de verantwoordelijk wethouder wees in eerste instantie enkel op het feit dat WML volgens de procedure werkt. Met andere woorden: de waterleidingmaatschappij stuurt altijd eerst een aanmaning. Punt.

Klinkt als: eigen schuld, dikke bult. Maar wat koop je daarvoor, vraagt de SP Kerkrade zich af, als mensen de rekening gewoon

niet kunnen betalen? En vervolgens de incasso- en afsluitkosten ook niet. Is er dan nog een haar op hun hoofd die denkt aan het anticiperen op de fikse aansluitkosten die voldaan moeten worden als water uit de kraan (financieel) ooit weer binnen bereik zou kunnen komen?

Laag inkomen

In Kerkrade is de werkloosheid hoog (boven de 15 procent) en het gemiddeld gezinsinkomen laag; bijna het laagste van heel Nederland. Buurgemeente Heerlen scoort op die terreinen ook niet hoog. In die stad vonden vorig jaar niet minder dan 133 waterafsluitingen plaats. Reden genoeg voor Heerlens SP-wethouder Peter van Zutphen om bij WML (waarvan gemeentes en provincie aandeelhouder zijn) aan te dringen op een ander afsluitbeleid. 'In 2012 is de *Regeling afsluitbeleid kleinverbruikers* van kracht, die behelst dat drinkwaterbedrijven een procedure (onder andere het sturen van betalingsherinneringen -red.) moeten volgen en daarna mogen overgaan tot afsluiting. Dat lijkt heel redelijk. Maar wat als je te maken hebt met mensen die bijvoorbeeld een verstandelijke beperking of psychische problemen hebben? Zo was er in Heerlen een man die in de problemen kwam, omdat hij dacht dat hij de rekeningen altijd betaald had. Maar hij verwarde het met de waterschapsbelasting. Ook zijn er mensen die niet eens meer hun post openmaken. En wat te denken van gezinnen die gewoon niet meer kunnen betalen, omdat ze zwaar in de schulden zitten? Laat duidelijk zijn: de waterrekening moet betaald worden. Maar bij veel mensen zit de watermaatschappij in hetzelfde rijtje schuldeisers als bijvoorbeeld Zalando en Telfort. Waterbedrijven zouden in dat rijtje een voorrangspost moeten krijgen en ik vind echt dat daar een taak voor de landelijke politiek ligt. Want het gaat landelijk om vele duizenden mensen van wie gezondheid en hygiëne ernstig gevaar lopen.'

De gemeente Heerlen heeft aangekondigd het afsluitbeleid van WML ter discussie te gaan stellen tijdens de aandeelhoudersvergadering. De gemeente Kerkrade heeft al laten weten daar weinig voor te voelen...

Oh ja: de WML-directeur kreeg over 2013 een salaris van ruim 160.000 euro. ●

tekst Rob Janssen

foto Till Achinger /sxc.hu CC